
STUDIU ISTORIC GENERAL

PUG

**COMUNA ARCANI
JUD. GORJ**

STUDIUL ISTORIC GENERAL

PUG COMUNA ARCANI JUDEȚUL GORJ

CUPRINS:

I. NOTĂ METODICĂ GENERALĂ

1. Descrierea obiectivelor și limitelor studiului
2. Descrierea metodei și direcțiilor de cercetare
3. Evidențierea surselor documentare, iconografice, cartografice
4. Prezentarea echipei de cercetare
5. Prezentarea critică a bibliografiei generale
6. Prezentarea studiilor anterioare pe care se bazează cercetarea

II. ANALIZA DEZVOLTĂRII TERITORIULUI ADMINISTRATIV ȘI A LOCALITĂȚILOR

1. Istoricul teritoriului administrativ și al localităților componente
2. Prezențe arheologice în teritoriul administrativ
3. Evoluția statutului administrativ, militar, funcțional al localității
4. Evoluția structurii etnice și apartenenței religioase a populației
5. Evoluția ocupațiilor populației
6. Evoluția teritoriului administrativ și intravilan
7. Evoluția reglementărilor edilitare și urbanistice
8. Evoluția tramei stradale și a parcelarului
9. Evoluția fondului construit; tipologia și caracteristicile acestuia, amenajări.
10. Amenajări urbanistice importante (parcelări, demolări, trasări de artere de circulație noi, lucrări hidrotehnice, amenajări de suprafețe plantate, etc.)
11. Concluzii referitoare la vechimea construcțiilor și amenajărilor urbane (străzi, piețe, plantații) și la evoluția urbanistică a localității

III. IDENTIFICAREA VALORILOR DE PATRIMONIU CONSTRUIT

1. Identificarea construcțiilor valoroase
2. Identificarea amenajărilor valoroase
3. Identificarea spațiilor și perspectivelor valoroase
4. Date semnificative referitoare la construcții și amenajări

IV. DEFINIREA SI DELIMITAREA ZONELOR DE PROTECȚIE SI A ZONELOR ISTORICE DE REFERINȚĂ**V. CONCLUZII ALE STUDIULUI ISTORIC DE FUNDAMENTARE ÎN VEDEREA PĂSTRĂRII ȘI PUNERII ÎN VALOARE A PATRIMONIULUI CONSTRUIT SI DELIMITAREA ZONELOR CONSTRUIE PROTEJATE****I. NOTA METODICA GENERALA**

1.Descrierea obiectivelor si limitelor studiului

Prezentul studiu istoric general reprezintă un studiu de fundamentare destinat identificării caracteristicilor morfologice generale ca și specifice ale localității, în evoluția sa istorică și urbanistică.

Teritoriul administrativ actual al comunei Arcani ca și rețeaua de localități existente (un număr de patru sate din care satul de centru Arcani și satele componente Sănătești, Stroiești și Cîmpofeni) a rezultat în baza Legii nr. 2/1968 de organizare administrativ teritorială a României.

Zona studiată se referă la întreg teritoriul administrativ al localității.

Obiectivul principal al studiului este acela de a determina valorile culturale reprezentate de fondul urban construit, de elementele de patrimoniu construit și de peisaj (peisaj natural și construit), factori ce alcătuiesc potențialul de dezvoltare durabilă a localității și care vor determina măsurile ce trebuie incluse în cadrul PUG, stabilite și aplicate prin reglementările Regulamentului Local de Urbanism (RLU) aferent acestuia. Prin Studiul privind valorificarea patrimoniului natural, cultural și istoric au fost identificate modalitățile de intervenție specializată, în vederea stopării procesului distrugerii ireversibile a elementelor de patrimoniu la nivel de județ. Aceste intervenții vor permite demararea unor lucrări de conservare și restaurare,

acțiuni care vor duce la o creștere a potențialului turistic și economic al județului, de pe urma căruia vor putea beneficia toți locuitorii acestuia, contribuind totodată la crearea unui mediu favorabil pentru atragerea de noi investiții în Gorj.

2. Descrierea metodei și direcțiilor de cercetare

Studiul istoric general a fost structurat în baza Metodologiei și conținutului cadru de elaborare a documentațiilor de urbanism și a Metodologiei de elaborare și conținutului cadru al documentațiilor de urbanism pentru zone construite protejate (Anexa la OM transporturilor, construcțiilor și Turismului nr. 562/2003) din 11.02.2004.

Direcțiile de cercetate ale fenomenului apariției și evoluției așezării s-a concentrat pe analiza principalilor factori care au determinat aceste procese:

- amplasamentul geografic și istoricul localității principale;
- structura administrativă a teritoriului;
- autonomia administrativă/fiscală/ecleziastică;
- structura și evoluția populației;
- tradiții și obiceiuri locale (meserii, meșteșuguri, sărbători, festivaluri, etc.).

3.Evidențierea surselor documentare, iconografice, cartografice.

Bibliografia utilizată pentru fundamentarea cercetărilor se compune din lucrări de bibliografie generală, dedicate zonei mai largi a teritoriului cât și bibliografie specială - monografia localității studiate cât și documentațiile de urbanism în vigoare.

4. Prezentarea echipei de cercetare

Severică Mitache - Arhitect specialist MCC, urbanist istorie urbana (F6, G5).

Angela Bușcă - arhitect urbanist

5.Prezentarea critica a bibliografiei generale

- Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice-1931-anul XXIV
- Revista Mitropoliei Olteniei – 1956 nr. 6 - 7 pg. 317
- Revista Mitropoliei Olteniei – 1958 nr. 5 - 6 pg. 419

- Bibliografia localităților feudale din Romania, Nicolae Stoicescu 1970
- Locuirea tradițională rurală din zona Banat-Crișana, Teodor Octavian Gheorghiu

6. Prezentarea studiilor anterioare pe care se bazează cercetarea.

Nu s-au întocmit documentații de urbanism anterioare planului urbanistic general din care face parte integrantă prezentul studiu care să se refere la comuna Arcani. În acest context, nu ne putem raporta la o documentație existentă care să conțină date referitoare la cadrul istoric, evoluția localității și evaluarea patrimoniului existent.

Studii anterioare existente la data elaborării prezentului studiu istoric:

- Strategia de dezvoltare durabilă a Județului Gorj pe perioada 2011-2020
- Studiu privind valorificarea patrimoniului natural, cultural și istoric (parte integrantă din Strategia de dezvoltare durabilă a Județului Gorj pe perioada 2011-2020)
- PATJ Județ Gorj - actualizare 2009-2011 elaborat de Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" București.

II. ANALIZA DEZVOLTĂRII TERITORIULUI ADMINISTRATIV ȘI A LOCALITĂȚILOR

1. Istoricul teritoriului administrativ și al localităților componente

Caracterul de specificitate care dă măsura personalității oricărei așezări alături de tradiție și obiceiuri este și tipologia rurală ca amprentă a istoriei dezvoltării rurale.

Teritoriul administrativ actual al comunei Arcani ca și rețeaua de localități existente (un număr de patru sate din care satul de centru Arcani și satele componente Sănătești, Stroiști și Cîmpofeni) a rezultat în baza Legii nr. 2/1968 de organizare administrativ teritorială a României.

Atestările documentare consemnate în două lucrări de referință despre istoria Gorjului ("Gorjul istoric și pitoresc" de Alexandru Ștefulescu și "Istoria Gorjului" de Vasile Cărbăș) sunt extrem de numeroase atât în ceea ce privește hrisoavele datate

ce amintesc de satele ce compun comuna Arcani cât și despre mărturiile arheologice descoperite.

Arcani, sat așezat pe fermecătoarea vale a Jaleșului, pe cursul lui mijlociu, la 12 km nord-vest de Târgu Jiu, își pierde începuturile de viață în negura timpului. Urme de viață materială atestă așezări omenești în aceste locuri încă din epoca pietrei cioplite. Astfel, un topor și un fragment de cuțit de piatră păstrate la muzeu, dovedesc că viața a pulsat din plin în această epocă. Merită menționat încă și faptul că un alt topor din piatră descoperit pe raza comunei a fost studiat și depus la Muzeul de Antichități din București.

Săpăturile arheologice din anul 1942, făcute în locul numit "La Morminți", au scos la iveală monede din timpul lui Filip al II-lea, oseminte, ca și rămășițele unei biserici feudale, dovezi pregnante ale continuității permanente de viață din aceste locuri, favorizată de condițiile excelente create de Valea Jaleșului.

Aici, pe Jaleș, a bătut, la începuturile organizării statale, inima țării lui Litovoi. Județul de Jaleș pomenit de documente își avea reședința la Dăbăcești pe Jaleș.

În comuna Arcani, C. Bolliac menționează "urme de castru din care se mai văd turnuri pătrate și drum roman așternut cu pietre." Din castru a provenit un capitel sculptat din piatră păstrat la școala din Cîmpofeni. Urme de cărămizi și țigle romane semnală Iuliu Moisiu. În locul denumit de localnici "Jelessele", în iulie 1979 s-au depistat cuie romane și ceramică.

În documentele istorice, cele mai vechi sate ale Gorjului apar încă din secolul al XIV-lea. Satele s-au format, îndeosebi în partea de nord a județului, la munte, în depresiuni, pe dealuri sau de-a lungul văilor, apelor, acolo unde natura a oferit condiții prielnice necesare dezvoltării vieții.

Cel dintâi document scris care atestă existența satului Arcani este Diploma Împăratului Sigismund, regele Ungariei, din 28 octombrie 1428, prin care acesta dă în stăpânire Tismanei și popii Agaton mai multe sate, printre care și Arcanii. În același document se menționează pentru prima dată și județul Jaleș.

Se consideră că denumirea localității ar veni de la Arcina, cetate romană care s-a dovedit că a existat pe aceste meleaguri. Cu o sonoritate romană, nobiliară, capabilă să genereze încredere și mândrie, care sugerează prin aerul de vechime pe care îl emană – durabilitate, continuitate, proiectându-ne astfel într-un viitor al valorilor adevărate, care să arate că, aici în Arcani, flacăra minții creatoare, aprinsă de înaintași, nu s-a stins. Satele comunei Arcani – Sănătești, Arcani, Cîmpofeni și Stroiești, sunt așezate pe pitoreasca vale a Jaleșului cu excepția celui din urmă care în cea mai mare parte urmează cursul Râului Sohodol. Valea Jaleșului are o înfățișare și o poziție privilegiată. Abundența izvoarelor și a pâraielor cu ape cristaline și reci,

umbrită de frumoase zăvoaie, adevărate păduri seculare, fac ca aerul să fie curat și răcoros. Cerul e de o mare adâncime și de un albastru intens, senin în cea mai mare parte a anului. Aici pe Valea Jaleșului, omul a găsit adăpost, hrană, izvor de apă, drumuri, lemn de construcție și foc, aici a găsit condiții pentru agricultură, grădinărit, vânat, pescuit, etc. Sunt pe suprafața pământului anumite puncte care apar predestinate așezărilor omenești. Sunt după cum spuneau românii "loca predestinată" sau cum mult mai plastic o spune poporul adevărate "guri de rai".

Istoria pretutindeni pe Valea Jaleșului se întâlnește cu prezentul, și prezentul este al împlinirilor, al demnității oamenilor. Moșnenii de ieri, care au știut să își apere hotarul și țara se regăsesc astăzi în cetățenii simpli, harnici și modești, care au asimilat noul și au știut să îl integreze în frumoasa tradiție păstrată de la moși și strămoși. Pe valea Jaleșului elementele inovatoare sunt tot mai vizibile în așezările tot mai prospere, în gospodăriile din ce în ce mai luminoase, în nivelul de trai al oamenilor, care a evoluat continuu. Satul contemporan de pe Jaleș a evoluat spre progres și civilizație, prin receptivitatea locuitorilor de aici spre nou.

Prin hrisovul din 10 iunie 1656, satul Arcani a fost vândut Elinei, soția lui Radu Buzescu și fiului ei Mateiaș. Este un act abuziv din partea Buzestilor, dar moștenitorii din Arcani, dârzi și solidari nevoind să se știe vânduți Buzestilor, ținând la libertatea lor socială, s-au adresat divanului din Craiova, câștigând procesul din 1662-1663.

La 20 iunie 1776 arcanilor li s-a făcut o hotărnicie a întregii moșii din hotarul satului, ieșind din devălmășie, alegându-se părțile fiecărui moșnean.

2. Prezente arheologice in teritoriul administrativ

Pe teritoriul comunei **Arcani** nu sunt consemnate vestigii istorice, cu valoare si importanta arheologica.

3. Evoluția statutului administrativ, militar, funcțional al localității

În privința numelui **Arcani**, după N. Iorga, sufixul -ani- nu arată numaidecât un sat de strămutare, al cărui nume ar avea în rădăcină numirea satului de baștină.

In continuare satului Arcani, spre sud, se intinde satul **Cimpofeni**. La fel ca in satele vecine, casele au fost risipite in stanga si in dreapta Jalesului, ajungand pana la Sohodol, dupa cum ne dovedeste harta austriaca din 1790. Insa, cu timpul,

oamenii se aseaza mai mult in stanga Jolesului. De-abia in 1837 s-au stabilit in „linie” de-a lungul acestui rau. Adunarea satelor a fost nu numai dintr-o acomodare a mediului geografic, ci si ca o masura administrativa. Ce trebuie retinut este ca mosia satului Cimpofeni a facut parte integranta din mosia Arcanilor pana la intemeierea satului. In documentele vechi, numele satului e Cimpu-Fomii. Cîmpul Fomii se întemeiază în prima jumătate a secolului al XVI –lea. Într-un zapis din 1537 Stanciul Jivelea din Arcani și-a vândut partea lui de moșie care “a fost hotărât înainte de vreme și aleasă în hotarul Cîmpu Fomii “.Astazi, aceste termen a disparut, fiind inlocuit cu Cimpofenii.

Stroiești este un vechi sat de moșneni care apare documentar în secolul al XV-lea. La 29 octombrie 1469 (6978), Radu cel Frumos confirmă lui Stanciu cu fii săi și cu nepotul său Petru, stăpânire pân Stroiești pentru partea lui Bălăban “pentru că au cumpărat-o de la Bălăban cu 12 florini ungurești și domniei mele (au dat) calul”. În secolul al XVII-lea Stroieștii, Tismana și Peștișanii erau considerate ca sate de plăieși. Prin hotărârea din iunie 1778 a fost aleasă întâia moșia celor șapte moși, cu frații, nepoții și cetașii lor, numiți într-un act din 15 noiembrie 1785.

Sanatesti - Pe aceasi sosea, in continuare, intre Runcu si Arcani, se intinde satul Sanatesti. Numele ii vine de la patronimicul unui Sanatescu, taran liber, fiind „mos” intemeietor si e deci de „obirsie mosneneasca”. Sat liber la inceput, Sanatestii au roit din Runcu - sat matca – cu care au format un singur complex teritorial. Cea mai veche stire despre Sanatesti e dintr-un document din 24 ianuarie 1622: „...si din Sanatesti Stanila si Stoica Mingheni si Stait”.

După anul 1990 evoluția localităților ce compun comuna Arcani este continuă fără să se manifeste fenomene de regrupare sau dezmembrare a satelor.

4. Evoluția structurii etnice si apartenentei religioase a populației

Din punct de vedere al structurii etnice si a apartenentelor religioase, populația a fost pe tot parcursul existentei sale majoritate covârșitoare formata din etnie romana de religie creștin ortodoxa.

Conform recensământului efectuat în 2011, populația comunei Arcani se ridică la 1.346 de locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 1.439 de locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt români (96,66%).

Pentru 3,27% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută.

Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (95,91%). Pentru 3,27% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

Evoluția în timp a populației la recensăminte din anii 1977, 1992 și 2002 și la sfârșitul anilor 2011 la nivel de comună pe cele patru sate componente este prezentată în graficul următor.

Numărul de gospodării de pe teritoriul comunei Arcani este de 860, dintre care 320 în satul Arcani, 220 în satul Sanatesti, 131 în satul Stroiesti și 189 în satul Cimpofeni.

5. Evoluția ocupațiilor populației

Ocupațiile populației au fost determinate de specificul teritoriului și relieful zonei, de flora spontană existentă și de specificul climei, de statutul populației care a locuit de-a lungul timpului pe acest teritoriu.

Privită sub aspect economic, comuna Arcani se prezintă în decursul existenței sale ca o așezare ai cărei locuitori au practicat din cele mai vechi timpuri exploatarea lemnului și agricultura.

Așa zisele industrii: mori, joagăre, pive erau exploatate de către un număr mic de oameni mai întreprinzători care au știut să folosească forța hidroelectrică necostisitoare a râurilor în folosul lor și care datează cu 60 – 70 de ani în urmă. Printre acestea amintim:

Până în anul 1952, se cultivau pe suprafețe mari porumbul, dar și cerealele păioase în special secara și ovăzul și într-o mai mică suprafață grâul.

În ultimii 20 de ani, se observă că cerealele care se cultivă pe suprafețele cele mai mari sunt porumbul și foarte puțin ovăzul.

Renunțarea la cerealele păioase se datorește producțiilor mici, ca urmare a atacurilor unor boli și dăunători în special a mălurei și tăciunelui grâului, dar și a fertilității scăzute a solului.

Creșterea producției la hectar, este ajutată de om prin folosirea îngrășemintelor organice, dat fiind numărul mare de animale care produc o cantitate mare de gunoi de grajd.

Înainte de revoluție și doar câțiva ani după 1989 îngrășarea culturilor s-a făcut și cu ajutorul îngrășemintelor chimice: superfosfat, uree, azotat de amoniu.

În ultimul timp îngrășemintele chimice sunt folosite în cantități din ce în ce mai mici și din cauza costului mare la care au ajuns și a distanței față de fabricile de îngrășăminte.

Fapt pozitiv este că, deși produsele obținute sunt foarte mici, se remarcă prin aceea că se înlătură orice urmă de poluare.

Cartoful și fasolea se cultivă intercalat cu porumbul, iar în grădinile de legume se cultivă ceapa, usturoi, praz, varză, ardei, roșii, castraveți dar numai pentru consumul curent.

Pentru aprovizionarea de iarnă o mare cantitate de varză, ardei, fasole, etc. se procură din piață din regiunile sudice, unde producerea acestora se face în cantități ce depășesc nevoile consumului propriu.

În ultimii 20 de ani a crescut suprafețele cultivate de viță de vie, unde s-au plantat soiuri hibride, bine adaptate mediului local și care nu au nevoie să fie stropite împotriva dăunătorilor.

Toți locuitorii satului produc vin pentru nevoile casei fără să fie nevoie să cumpere această băutură din comerț.

Prunele sunt valorificate sub formă de țuică, gemuri și prune afumate.

Cantitatea acestora este mică și satisface doar nevoile de fructe de consum imediat sau pe timpul iernii.

Pe marginea șoselelor și a apelor se cultivă sau răsar în mod natural un mare număr de nuci. Producția de nuci în comună, satisface nevoile proprii.

Agricultura cu toate ramurile ei și slaba fertilitate a solului pe majoritatea suprafețelor agricole, destinate peste 70% în obținerea nutrețurilor și pășunatului a fost ocupația de bază a arcanilor.

Cultura leguminoaselor se rezumă la cea a fasolei printre culturile de porumb și foarte rar în culturi special amenajate și acestea numai pentru fasolea consumată verde (fasolea pentru păstăi).

O preocupare specială a locuitorilor este cultivarea cartofului.

În ceea ce privește plantele de nutreț în cadrul acestora un loc important îl ocupă perenele vechi și pentru fân și lucernă, borceagul și trifoiul pentru masă verde, care s-au extins odată cu dezvoltarea sectorului zootehnic, însă în suprafețe foarte mici.

Vița de vie a început să se cultive mult abia în ultima sută de ani ajungând ca astăzi să nu existe gospodărie care să nu aibă o mică suprafață de vie, așa încât vinul nu lipsește din nicio familie.

Întreaga suprafață este cultivată cu vii hibride, cu slab randament.

În ultimii ani, suprafața viilor a crescut și s-a căutat să se introducă soiuri de viță adaptate condițiilor pedoclimatice locale – nova, noc, Blanc, ananas, roșioara etc.

Pomii fructiferi formează o ramură a agriculturii destul de bine dezvoltată în prezent ca urmare a plantațiilor efectuate în ultimii ani, mai ales în satele Radoș, Cărpiniș, Dumbrăveni.

Nota caracteristică o dă prunul (80%), după care urmează mărul, părul, vișinul și nucul cu frecvență mare în ulucul depresionar, datorită climatului mai blând.

Așezările rurale ale comunei sunt situate în zona Subcarpaților Getici, într-un cadru natural variat ca morfologie și vegetație, dar teritoriul administrativ al comunei, dispus în trepte de altitudine, se extinde spre nord până în creasta principală a Munților Parâng, la altitudini ce depășesc frecvent 200 m (Vf. Gruiu 2.345 m. Vf. Pâcleșa – 2.335 m, Vf. Mândra – 2,360 m, ș.a.). Acest areal montan creează în viitor premise suplimentare dezvoltării turismului în localitate. Este traversat de numeroase pâraie (Blahnița, Aniniș, Ghia, Radoșu), afluenți de dreapta ai Gilortului, toate cu direcție de curgere de la nord spre sud, pâraie ale căror trasee sunt deosebit de pitorești.

Satele comunei Arcani, la fel ca și întreaga zonă a Subcarpaților Getici, beneficiază de condiții naturale deosebit de favorabile pentru practicarea turismului în toate perioadele anului, fiind avantajată de lipsa factorilor de poluare și de un potențial turistic natural care permite practicarea unor variate forme de turism.

Principalele resurse turistice legate de cadrul natural al localității sunt:

Zona în care se află teritoriul administrativ al comunei Arcani este

caracterizată printr-un cadru natural generos prin toate componentele sale, dar și prin importante și variate atracții turistice antropice, la care se adaugă păstrarea unor vechi ocupații și meșteșuguri, unor frumoase datini și obiceiuri populare.

Din examinarea întregului potențial turistic al județului s-au constatat câteva concentrări de atracție și obiective turistice majore:

- ❖ arealul Târgu Jiu-Tismana (din care face parte și comuna Arcani);
- ❖ arealul Parâng-Novaci;
- ❖ arealul Cerna;
- ❖ arealul dealurilor Getice

Din principalele caracteristici ale arealului care interesează, Târgu Jiu-Tismana, amintim:

- aspecte peisagistice de mare densitate și frumusețe, atât dealurile subcarpatice cât și din munți;
- posibilități de practicare a sporturilor de iarnă, pentru care trebuiesc realizate amenajări comerciale necesare care nu există;
- prezența reliefului carstic, cu numeroase chei și peșteri;
- existența castanului comestibil;
- areale forestiere extinse și zona montană, locuri ideale pentru recreere și odihnă;
- prezența locurilor antropice de pe Valea Motrului și Valea Bistriței (Vija, Clocotiș) cu un fond piscicol important;
- important fond cinegetic;
- complexul sculptural "Constantin Brâncuși" Târgu Jiu și locurile natale ale sculptorului Constantin Brâncuși;
- un număr important de biserici și monumente de arhitectură;
- prezența unor muzee sau colecții etnografice sătești;

Turismul a fost animat și prin apariția Complexului Aprilia Park care se afla în satul Sanatesti. E locul ideal, pentru cei pasionați de înot sau pentru cei care doresc să se bronzeze. Aici se găsesc bazine mari pentru toate vârstele și tobogane cu apă.

Valorificarea potențialului turistic este favorizată de un acces rutier foarte ușor

în zonă prin drumuri naționale și județene modernizate, dar și printr-o rețea de drumuri comunale și sătești cu o viabilitate corespunzătoare în cea mai mare parte.

6. Evoluția teritoriului administrativ și intravilan

Comuna Arcani este așezată în partea sud-vestică a țării, în vecinătatea sudică a Masivului Parâng din Carpații Meridionali, respectiv nordul județului Gorj.

Județul Gorj

Comuna studiată se întinde pe o suprafață de 2716ha, ², având în componența sa următoarele sate: Arcani, Sanaesti, Stroiesti, Cimpofeni.

7. Evoluția reglementarilor edilitare si urbanistice

In strânsă legătură cu perioada in care s-a format, dezvoltarea localității a fost spontana, organica, in strânsă legătură cu mediul natural si particularitățile grupurilor umane si interesele lor in diverse etape.

In prima parte a secolului al XIX lea încep sa para reglementari edilitare si urbanistice.

1831 Primele obligațiuni de sistematizare a satelor si alinierea caselor apar odată cu Regulamentul organic.

1853 Ministerul de interne considera încheiată sistematizarea in Județul Gorj.

Reglementari edilitare si urbanistice încep sa apară in secolul al XX-lea, fiind materializate in documentații de sistematizare care se rezuma la delimitarea perimetrelor intravilane a localităților. În momentul de fata, comuna Arcani nu are un Plan Urbanistic General.

8. Evolutia tramei stradale si a parcelarului

Vechile vetre ale satelor comunei Arcani sunt rezultatul unei dezvoltări spontane condiționată de factori hidrografici si de relieful colinar specific submontan al zonei.

Structura inițială de tip rural a localităților este structura unui sat desfășurat inițial linear ce se dezvolta paralel cu o axa majora de circulație. Ulterior trama stradala se dezvolta prin dublarea arterei principale cu unele tentaculare intr-o structura mai amplă.

Configurarea spațială a așezării localităților între dealuri și văi, a dus la formarea unor sate dese și mici, cu o organizare răsfirată și cu înșirui de loturi și gospodării perpendiculare pe liniile direcționate de drumuri importante sau de cursuri de apa.

Evoluția istorica conduce de cele mai multe ori la divizarea parcelelor din motive de succesiune familiara, astfel încât se ajunge la o structura a fronturilor caracterizata prin parcele cu frontul îngust la strada in raport cu lungimea mare a celeilalte dimensiuni.

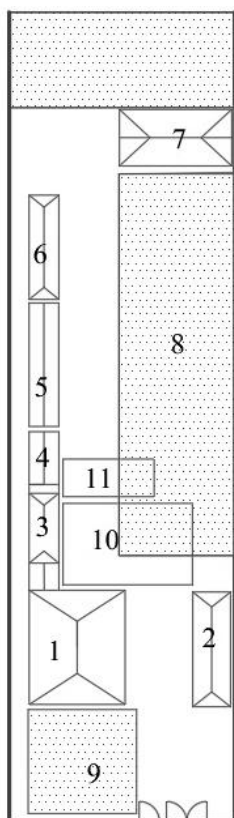
Acest tip de evoluție a parcelarului nu afectează în timp considerabil evoluția tramei stradale. În cazuri extrem de rare, apar străpungeri de fronturi pentru a se putea obține o îndeșire în miezul parcelelor unde fundurile de curți adună suprafețe importante de teren, care încep să devină interesante din punct de vedere imobiliar.

9. Evoluția fondului construit; tipologia și caracteristicile acestuia, amenajări.

Tipologic, satele componente ale comunei Arcani sunt sate rasfirate, specifice zonei Gorjului și în general a regiunii subcarpatice. Satele rasfirate, prezente în regiunile de deal și de podiș, au gospodăriile situate la distanțe mai mici unele de altele. O parte din terenul agricol (livezi, vii, grădini de legume) este cuprinsă în vatra satului, dar cea mai mare parte rămâne în exteriorul vetrei;

Satele sunt dezvoltate tentacular de-a lungul drumului principal.

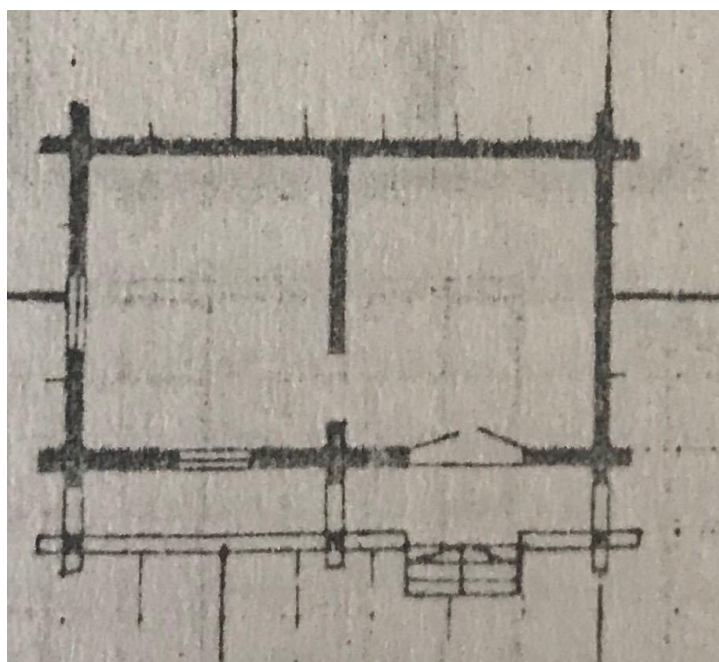
Casele sunt așezate perpendicular de-a lungul străzilor pe ambele fronturi, iar anexele gospodărești sunt amplasate, de regulă, perpendicular pe casa, în zona din spate a parcelei. Amplasarea acestora poate fi diferită în cazul terenurilor accidentate, anexele gospodărești putând fi amplasate paralel cu casa.

Tipologia planimetrică a gospodăriei tradiționale din comuna Arcani este următoarea:

- 1 - locuința
- 2 – bucatărie de vară
- 3 – patul
- 4 – grup sanitar (umblătoare)
- 5 – adăpost pentru utilaje (garaj)
- 6 – grajd pentru vite
- 7 – grajd pentru porci
- 8 – grădina de legume
- 9 – grădina de flori
- 10,11 - spații pentru depozitarea utilajelor agricole

În ceea ce privește locuințele, data fiind bogăția de materiale existente în sat (piatră, lemn, etc.) erau construite, în general, din două camere.

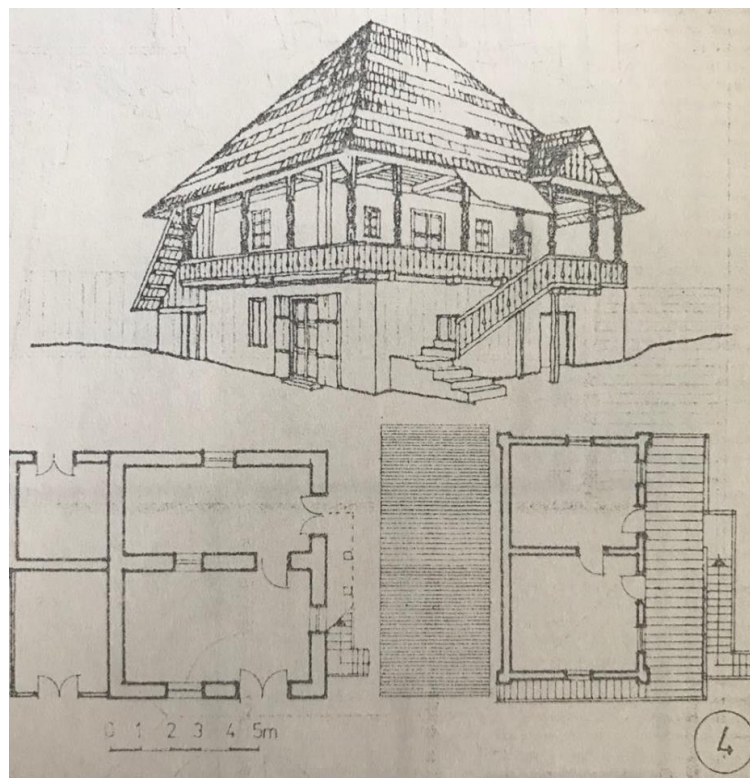
Locuinta sateasca cu un singur nivel, din judetul Gorj, sec. XVIII

Prima cameră de la intrare avea o vatră mare, iar deasupra un coș larg sprijinit pe corlată, cameră numită ogeac. La mijlocul vetrei, deasupra spânzurau niște fiare un fel de lanț de care se atârna tuciul de fontă sau căldarea pentru fierberea apei, facerea mămăligii, fiertul laptelui etc. Camera a doua era denumită sobă, în care era un pat sau doua sprijinit de două scânduri susținute de patru pari înfipti în pământ. Pe paturi erau întinse pături, cergi, scoarțe, iar la capete căpătâie umplute cu paie. Foarte puțini oameni aveau saltele. Evoluând construcția de case, unii își făceau case cu etaj, cu o cameră sau două, cu beci și ogeac la parter. Latrinele erau improvizate din niște scânduri așezate în fundul curții. Luminatul la început se făcea cu opaițul, folosindu-se seul, grăsimea și feștile iar ulterior petrolul lampant. Astăzi comuna este în întregime electrificată și prin intermediul electricității se folosește toată gama de aparate electrocasnice și electronice.

Modelul locuintei traditionale cu doua nivele din aceasta zona este format din nivelul inferior (cota terenului) unde sunt dispuse spatii destinate depozitarii, respectiv beciul si accesul spre beci, care se face direct din ograda, printr-un garlici,

iar la nivelul superior sunt amplasate incaperile de locuit, precedate de spatiile semideschise (prisperle si foisoarele).

Locuinta sateasca cu doua nivele, din judetul Gorjzv

Ulterior, sub influenta arhitecturii de targ, incaperile cu rol activ au coborat si la nivelul inferior (nivelul terenului) unde, alaturi de beci, se dispun si spatii cu destinatii diverse: magazine, camere, bucatarii si chiar camere de locuit. Prisperle, care la modelele stravechi erau prezente numai la nivelul superior – nivelul camerelor de locuit, se dispun acum si la nivelul inferior, precedand spatiile cu destinatii active adiacente beciului, articuland aceste spatii cu ograda. Nivelul superior se structureaza similar modelelor vechi, legatura dintre nivele fiind asigurata de o scara exterioara dispusa in prisma. Sub influenta arhitecturii de factura moderna apare tipul planimetric prin care, in volumul acoperisului, sunt amplasate incaperi de locuit. In acest caz, nivelul inferior, pastreaza, alaturi de spatii destinate depozitarii si incaperile active, iar spatiile semideschise sunt dispuse la toate cele trei nivele- nivelul inferior, nivelul superior si mansarda.

Evolutia planimetriei locuintei satesti a mentinut principiile specifice oragnizarii cladirilor de locuit destinate mdiului rural, cele mai importante fiind:

- abordare treptizata a spatiilor locuintei, in functie de specificul activitatii desfasurate: camerele de locuit, spatii auxiliare, precum si spatiile semideschise – prispele si foisoarele - sunt dispuse astfel incat circuitul interior sa parcurga numai incaperile destinate activitatilor respective.
- existenta, de regula, la nivelul inferior, a spatiilor destinate depozitarii, cu acces direct de la nivelul terenului sau cu pardoseala foarte putin coborata de la acest nivel.
- separarea accesului la incaperile active de la nivelul terenului (bucataria de vara, etc.) de cel al incaperilor de locuit;
- precedarea acceselor de spatii semi-deschise care articuleaza zona incaperilor active cu ograda
- rezolvarea circulatiei interioare asigura accese la toate incaperile locuintei – de comandarea circulatiei - realizandu-se totodata si un spatiu unitar- tinda – care adaposteste si alte functiuni.
- repartizarea echilibrata a functiunilor locuibile pe camere, consecinta a fenomenului de retroversibilitate functionala a incaperilor de locuit, explicabila prin lipsa de specializare stricta a acestora (fiecare incapere putand fi camera de zi, dormitor, camera de primire a oaspetilor).
- rezervarea uneia dintre incaperile locuintei pentru oaspeti (camera curata) care, in cele mai multe cazuri, nu este incalzita.
- existenta spatiilor suplimentare comparativ cu locuinta orasaneasca, bucataria de vara, polata si magazia, care adapostesc functiuni specifice modului de viata rurala.
- preferinta pe parcursul evolutiei planimetrice in locul prispelor si foisoarelor, deschise la origine, a geamlacurilor, care asigura o protectie termica sporita incaperilor de locuit si permit desfasurarea activitatilor pe tot parcursul anului.
- valorificarea pantei terenului prin realizarea de nivele partiale si accese directe de la sol la fiecare nivel de locuire; in mod curent se solutioneaza accesul pentru cladiri cu doua nivele, dar sunt cazuri in care, utilizandu-se declivitatea accentuata a amplasamentului se asigura accese directe de la nivelul terenului la trei nivele. Acest principiu de organizare a planimetriei locuintei satesti, pe langa avantajul de ordin functional, asigura volumetriei o configuratie in deplina armonie cu locul de

amplasare, accentuandu-se in felul acesta unitatea arhitecturii traditionale cu mediul inconjurator.

Sistemele constructive traditionale din aceasta zona sunt reprezentate de structurile din barne din lemn dispuse orizontal sau vertical, din schelet portant din lemn cu umplutura din lemn, din zidarie de piatra, de caramida, de chirpici, din pamant turnat in cofraje, sau caldit cu furca si netezit cu barda. Casele din zona gorjului puteau fi construite toata data din schelet portant din lemn cu panouri de umplutura din impletitura de nuiele, sipci sau scanduri si lipitura de pamant galben sau amestec de vegetale, sau umplutura din zidarie de caramida sau mai rar de piatra de rau.

Acoperirea clădirilor principale era realizata tradițional in patru ape egale, de cele mai multe ori cu pridvor sau cu prispă.

Începând cu prima parte a secolului al XX-lea materialul intrebuintat pentru construirea caselor se schimbă, predominând cărămida pentru structura clădirilor si țigla pentru învelitori.

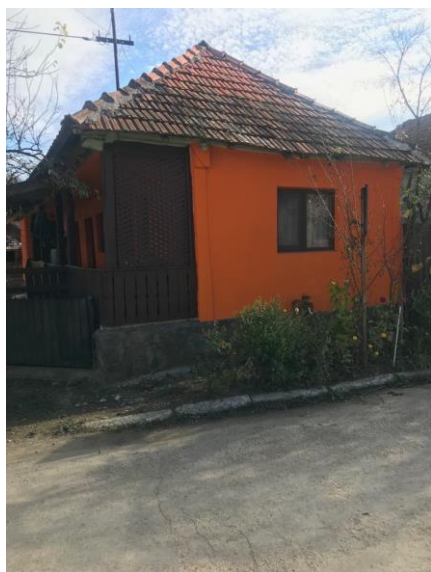
Fondul construit este relativ nou. In mare parte casele vechi au fost, „modernizate” păstrând în linii mari volumetria, modernizările fiind la o scara destul de redusa.

Arhitectura noua, in ultimii 20-30 de ani, este intr-o maniera depersonalizata, cu o volumetrie discordanta, si o dispunere neordonata.

Deși organizarea parcelara este destul de ordonata, fronturile stradale sunt nealiniat, si discontinue.

Casele cu o arhitectura care se vrea „moderna” de tip vila cu unu sau doua etaje peste parte, sunt realizate din volume ale căror forma si înălțimi fac nota discordanta cu cadrul general

construcții vechi „renovate”

Case vechi cu arhitectură tradițională care necesită intervenții de restaurare

10. Operațiuni urbanistice importante (parcelari, demolări, trasări de artere de circulație noi, lucrări hidrotehnice, amenajări de suprafețe plantate, etc.)

In decursul evoluției sale nu au avut loc operațiuni urbanistice importante.

Parcelarea s-a realizat odată cu structurarea vetrei satului.

Nu s-au trasat artere noi de circulație, lucrările din acest domeniu fiind din categoria modernizărilor de parte carosabila si de intersecții, reparații si lărgiri de poduri si podețe.

11. Concluzii referitoare la vechimea construcțiilor si amenajărilor urbane (străzi, piețe, plantații) si la evoluția urbanistică a localității

Structura urbana inițială a localității a fost păstrată dezvoltarea in jurul axei majore de circulație si a axei secundare, părțile noi din localitate realizându-se in afara vetrei inițiale, de-a lungul străzilor principale.

Majoritate construcțiilor de locuit datează din prima jumătate a sec al XX lea, elementele mai vechi de patrimoniu fiind clădirile de cult cu elementele lor componente.

III. IDENTIFICAREA VALORILOR DE PATRIMONIU CONSTRUIT

---

1. Identificarea construcțiilor valoroase

Pe teritoriul comunei Arcani sunt consemnate un număr de 2 monumente istorice fiind înscrise in LMI 2015. Aceste monumente de arhitectura sunt

reprezentate de doua case care in prezent si-au pierdut statul de monument istoric pentru ca acestea au disparut la o data pe care nu o putem preciza.

LISTA MONUMENTELOR ISTORICE 2015

Nr. Crt.	Cod LMI	Denumirea	Localitatea	Adresa	Datarea
1.	GJ-II-m-B-09208	Casa de lemn Elisaveta Rașoveanu	sat ARCANI; comuna ARCANI		inc. Sec. XIX
2.	GJ-II-m-B-09391	Casa de lemn Brădiceanu	sat STROIESTI; comuna ARCANI		Sec. XIX

2. Identificarea amenajărilor valoroase

Amenajările urbane valoroase sunt identificate ca valori ale țesutului urban existent doar prin cladirile menționate in L.M.I 2015 care in prezent si-au pierdut statul de monument istoric pentru ca acestea au disparut la o data pe care nu o putem preciza.

După studierea comunei in ansamblul sau si a fiecărei zone si sat in parte nu au fost relevate spatii urbane cu caracter reprezentativ a căror valoare sa fie conservata sau ameliorata funcțional si estetic.

3. Identificarea spatiilor si perspectivelor valoroase

Concret nu putem sa punem in evidenta zone, spatii si perspective valoroase care să facă obiectul un regim special de protecție.

Este de remarcat doar faptul ca fiecare dintre cele 4 sate in parte au relație armonioasa in raport cu peisajul natural si in acest sens trebuie manifestată o grijă permanentă, astfel încât peisajul construit să nu prejudicieze peisajul natural.

4.Date semnificative referitoare la construcții si amenajări

Casa de lemn Elisaveta Rașoveanu este înscrisa în Lista Monumentelor Istorice cu codul GJ-II-m-B-0928 în satul Arcani și datează din secolul al XIX-lea.

În urma vizitei pe teren am constatat că imobilul monument istoric a dispărut la o dată pe care nu o putem preciza. Din aceste motive propunem declasarea monumentului istoric.

Casa de lemn Brădiceanu este înscrisa în Lista Monumentelor Istorice cu codul GJ-II-m-B-09391 în satul Stroiști și datează din secolul al XIX-lea.

În urma vizitei pe teren am constatat că imobilul monument istoric a dispărut la o dată pe care nu o putem preciza. Din aceste motive propunem declasarea monumentului istoric.

5. Concluzii referitoare la elementele care necesita protecție si la natura acestora.

Elementele care necesită protecție sunt reprezentate de peisajul cultural format din obiecte de arhitectura clasate ca monumente istorice si imobilele care nu sunt cuprinse in lista de monumente istorice, dar indeplinesc criteriile de clasare. Astfel au fost indentificate un numar de 6 zone cu cladiri de valoare arhitecturala/ambientala ce trebuie protejate.

Protecția elementelor construite este asigurata prin statutul de ansamblu, sau monument al diverselor obiective cu valoare istorica înscrise in L.M.I 2015 prin propunerea de clasare a unor noi obiective, prin delimitarea zonelor de protecție a fiecărui monument.

IV.DEFINIREA ȘI DELIMITAREA ZONELOR DE PROTECȚIE ȘI A ZONELOR ISTORICE DE REFERINȚĂ

Definirea zonelor de protecție trebuie realizata pentru elementele valoroase/monumente aflate intr-o poziție singular fata de zona construita protejata (existent si propusa) sau amplasate in zone fără valoare arhitecturala sau urbana din cadrul localității.

Aceste zone de protecție ale monumentelor sunt construite din suprafața de teren in care acțiunea factorilor naturali si antropici poate avea un impact negativ direct asupra monumentelor, cu următoarele efecte:

- distrugerea bunurilor construite ce constituie elementul de patrimoniu;
- degradarea peisajului înconjurător;
- împiedicarea perceperii bunului.

Pentru monumentele din comuna Arcani s-au instituit 6 zone de protectie, in care sunt incluse cele 2 monumente istorice, care se regăsesc in Lista Monumentelor Istorice 2015 si cele 8 cladiri cu valoare arhitecturala/ambientala propuse spre clasare dintre care 7 case si o cladire de cult.

Fiecare dintre cele 6 Zone de Protecție instituite pe teritoriul comunei se regăsesc în planșa de Reglementari Urbanistice a Planului Urbanistic General.

V.CONCLUZII ALE STUDIULUI ISTORIC IN VEDEREA PASTRARI SI PUNERII IN VALOARE A PATRIMONIULUI CONSTRUIT SI DELIMITAREA ZONELOR CONSTRUITE PROTEJATE

În cadrul comunei Arcani sunt prezente 2 monumente istorice, incluse în LMI 2015, fără valoare de patrimoniu arhitectural, pentru ca acestea au dispărut la o dată pe care nu o putem preciza. În urma vizitei pe teren au fost identificate 7 case și o biserică cu arhitectura tradițională. Este necesar ca această listă să fie completată cu includerea acestor clădiri de valoare pe de o parte și pe de altă parte apreciem ca necesară inițierea unor studii în vederea declasării și a eliminării din listă a acelor două poziții care se referă la imobilele ce au dispărut și aici ne referim la Casa de lemn Brădiceanu, sat Stroești și la casa de lemn Elisaveta Rașoveanu din satul Arcani.

În vederea păstrării acestor valori ale patrimoniului construit au fost definite Zone de Protecție pentru fiecare obiectiv analizat, acestea fiind delimitate pe limitele de parcele.

În vederea protejării, conservării și punerii în valoare a elementelor de patrimoniu propunem următoarele măsuri:

- identificarea pozițiilor din Lista Monumentelor Istorice care nu mai au corespondent în teren în sensul că, fie prezenta lor în Listă este rezultatul unei erori materiale, fie au dispărut de la momentul întocmirii Listei și până în prezent.
- inițierea procedurii de declasare a monumentelor enumerate mai sus și a demersurilor în vederea eliminării lor din Lista Monumentelor Istorice, astfel încât să se obțină un inventar corect, complet și real al monumentelor istorice care trebuie să facă parte de drept din această evidență.
- inițierea unui studiu și a procedurii de clasare acolo unde este cazul pentru imobilele cu valoare culturală și care îndeplinesc criteriile de clasare, astfel încât acestea să poată fi înscrise în completarea Listei Monumentelor Istorice.

- după avizarea Studiului Istoric General si aprobarea Planului Urbanistic General se vor respecta întocmai prevederile legislației în vigoare care reglementează eliberarea autorizațiilor de construire în cazul intervențiilor asupra monumentelor istorice si în zonele de protecție ale acestora, obținerea avizului Ministerului Culturii fiind obligatorie în aceste cazuri.
- se instituie interdicția amplasării mormintelor si a oricăror alte construcții subterane sau supraterane la o distanță mai mică de 5 m față de cel mai apropiat perete exterior al bisericilor monument istoric de pe teritoriul administrativ al comunei Arcani. Prin grija primăriei, după aprobarea Planului Urbanistic General, se va comunica instituirea interdicției mai sus amintite tuturor parohiilor care dețin biserici monument istoric.

CONDITII DE AMPLASARE, ECHIPARE SI CONFIGURARE A CLADIRILOR IN ZONELE DE PROTECTIE A MONUMENTELOR ISTORICE

Caracteristici ale parcelelor (suprafețe, forme, dimensiuni)

- se interzice orice schimbare a configurației parcelarului existent prin comasări sau subîmpărțiri;
- în cazul utilizării funcționale a mai multor parcele pentru noua construcție, se va menține exprimarea în plan și în arhitectura fațadelor a amprentelor parcelarului anterior;
- se mențin neschimbate dimensiunile și formele actuale ale parcelelor cu excepția celor având sub 150 mp care, pentru a deveni construibile, se pot comasa cu una dintre parcelele adiacente;
- se considera construibile parcelele având minim 150 mp și un front la stradă de minim 8.00 m în cazul construcțiilor înșiruite între două calcane laterale sau de minim 12.0 m în cazul construcțiilor izolate sau cuplate;
- se va pune în valoare conturul incintei;
- dimensiunea minimă a parcelei construibile este de 350,00 mp cu un front minim la strada de 15,00 metri în cazul fronturilor continue și 18,00 metri în cazul fronturilor discontinue;
- se admite relotizarea cu condiția menținerii prin amenajările exterioare a amprentelor pe teren ale parcelarului anterior

Amplasarea clădirilor față de limitele laterale și posterioare ale parcelelor

- în cazul în care parcela se învecinează numai pe una dintre limitele laterale cu o clădire având calcan pe limita de proprietate, iar pe cealaltă latură se învecinează cu o clădire retrasă de la limita laterală a parcelei și având ferestre pe fațada laterală, noua clădire se va alipi de calcanul existent iar față de limita opusă a parcelei se va retrage obligatoriu la o distanță egală cu jumătate din înălțime dar nu mai puțin de 3,0 metri clădirile se vor retrage față de limita posterioară la o distanță de cel puțin jumătate din înălțimea clădirii măsurată la cornișe dar nu mai puțin de 5,00 metri;
- în cazul în care pe una din limitele laterale ale parcelei există calcanul unei construcții învecinate, noua clădire se va alipi la acest calcan pe o lungime de maxim 15,0 metri de la aliniament iar față de limita opusă a parcelei se va retrage la o distanță egală cu jumătate din înălțimea la cornișe dar nu mai puțin de 3,0 metri;
- în cazul în care parcela se învecinează cu clădiri retrase față de limitele laterale ale parcelei, noua clădire se va retrage obligatoriu față de ambele limite laterale ale parcelei la o distanță egală cu jumătate din înălțime dar nu mai puțin de 3,00 metri;
- se interzice construirea pe limita parcelei dacă aceasta este și limită care separă orice altă funcțiune de o parcela rezervată funcțiunilor publice sau unei biserici; se admite numai realizarea cu o retragere față de limitele parcelei egală cu jumătate din înălțimea la cornișe, dar nu mai puțin de 4,50 metri;
- clădirile se vor retrage față de limita posterioară a parcelei la o distanță de cel puțin jumătate din înălțimea clădirii măsurată la cornișe dar nu mai puțin de 5,00 metri;
- distanța dintre clădirea unei biserici și limitele laterale ale parcelei ca și de cea posterioară este de minim 10,00 metri;
- în cazul regimului de construire continuu, clădirile se vor alipi de calcanele clădirilor învecinate dispuse pe limitele laterale ale parcelelor până la o distanță de maxim 20,0 metri de la aliniament;
- în cazul în care parcela se învecinează numai pe una dintre limitele laterale cu o clădire având calcan pe limita de proprietate, iar pe cealaltă latură se învecinează cu o clădire retrasă de la limita laterală a parcelei și având pe fațada laterală ferestre, noua clădire se va alipi de calcanul existent, iar față de limita opusă a parcelei se va

retrage obligatoriu la o distanță egală cu jumătate din înălțime, dar nu mai puțin de 3,0 metri;

- în cazul fronturilor discontinue este obligatorie alipirea de calcanul clădirii situate pe limita de proprietate și retragerea față de cealaltă limită de proprietate cu jumătate din înălțime, dar nu mai puțin de 3,00 metri; retragerea față de limita posterioară va fi egală cu jumătate din înălțime, dar nu mai puțin de 5,00 metri;

- în cazul regimului de construire izolat distanța față de limitele laterale ale parcelei va fi egal cu cel puțin jumătate din înălțimea clădirii, dar nu mai puțin de 3,0 metri; retragerea față de limita posterioară va fi egală cu jumătate din înălțimea clădirii, dar nu mai puțin de 5,0 metri

Amplasarea clădirilor unele față de altele pe aceeași parcelă

- se mențin caracteristicile țesutului rural existent; dacă din necesitățile funcționale sunt necesare unele completări, extinderi sau demolări ale construcțiilor parazitare, acestea se vor efectua pe baza unui P.U.Z. care se va aviza conform legii;

- se instituie interdicția amplasării mormintelor și a oricăror alte construcții subterane sau supraterane la o distanță mai mică de 5 m față de cel mai apropiat perete exterior al bisericilor monument istoric de pe teritoriul administrativ al comunei Arcani. Prin grija primăriei, după aprobarea Planului Urbanistic General, se va comunica instituirea interdicției mai sus amintite tuturor parohiilor care dețin biserici monument istoric.

- pentru parcelele cu fronturi continue se mențin prevederile regulamentelor anterioare, cu unele ameliorări, prin care se impune ca dimensionarea curților să țină seama de următoarele:

- (1) - curțile vor avea o suprafață de minim 18% pentru construcțiile cu maxim P+1, dar nu mai puțin de 30 mp și o lățime minimă de 4,00 metri;

- (2) - pavajul curții va fi cu cel puțin 0,10 metri deasupra cotei trotuarului;

- (3) - se admite reducerea suprafețelor curților la 2/3 din suprafața reglementată în cazul parcelelor de colț cu suprafața maximă de 600,00 mp având un unghi de cel mult 100,00 grade precum și pentru parcelele cu adâncimi sub 12,00 metri: în toate aceste cazuri se vor respecta dimensiunile minime specificate anterior;

- clădirile izolate de pe aceeași parcelă vor respecta între ele distanțe egale cu jumătate din înălțimea la cornișe a celei mai înalte dintre ele;
- distanța se poate reduce la 1/4 din înălțime numai în cazul în care fațadele prezintă calcane sau ferestre care nu asigură luminarea unor încăperi fie de locuit, fie pentru alte activități ce necesită lumina naturală;

Circulații și accese

- parcela este construibilă numai dacă are asigurat un acces carosabil de minim 3,00 metri dintr-o circulație publică în mod direct sau prin drept de trecere legal obținut prin una din proprietățile învecinate;
- în toate cazurile este obligatorie asigurarea accesului în spațiile publice a persoanelor cu dificultăți de deplasare.
- în cazul construcțiilor noi înscrise în fronturile continue la strada se va asigura un acces carosabil în curtea posterioară printr-un pasaj de minim 3,00 metri care să permită accesul autovehiculelor de stingere a incendiilor;
- în cazul transformării unei clădiri de locuit sau numai a parterului acesteia în alte funcțiuni, accesul publicului în clădire nu se va face prin intrări noi deschise pe fațada cu modificarea deci a arhitecturii acesteia, ci prin intermediul unor intrări dispuse în gangul de acces și cu menținerea porților caracteristice; în cazul în care curtea nu este accesibilă publicului, se va prevedea un grilaj de separare la limita spre curte a gangului care va lăsa vizibil aspectul curții interioare;

Înălțimea maximă admisibilă clădirilor în zonele de protecție a monumentelor istorice

Se va păstra identitate locale și o buna integrare în cadrul natural prin acceptarea ca regim maxim de înălțime P, P+1, a unor case realizate în spiritul celor tradiționale, cu o volumetrie și o arhitectură simplă, cu utilizarea unor materiale tradiționale (lemn, piatră, cărămidă, tablă, țiglă);

În toate cazurile justificate înălțimea clădirilor se va stabili în raport cu înălțimea monumentelor în a căror zonă de protecție se propun.

Construirea sau supraînălțarea caselor din zona de protecție a monumentelor istorice se va face astfel încât să nu fie „alterată” perspectiva către monumentele istorice.

Circulații și accese

- parcela este construibilă numai dacă are asigurat un acces carosabil de minim 3,00 metri dintr-o circulație publică în mod direct sau prin drept de trecere legal obținut prin una din proprietățile învecinate;
- în toate cazurile este obligatorie asigurarea accesului în spațiile publice a persoanelor cu dificultăți de deplasare.
- în cazul construcțiilor noi înscrise în fronturile continue la strada se va asigura un acces carosabil în curtea posterioară printr-un pasaj de minim 3,00 metri care să permită accesul autovehiculelor de stingere a incendiilor;
- în cazul transformării unei clădiri de locuit sau numai a parterului acesteia în alte funcțiuni, accesul publicului în clădire nu se va face prin intrări noi deschise pe fațada cu modificarea deci a arhitecturii acesteia, ci prin intermediul unor intrări dispuse în gangul de acces și cu menținerea porților caracteristice; în cazul în care curtea nu este accesibilă publicului, se va prevedea un grilaj de separare la limita spre curte a gangului care va lăsa vizibil aspectul curții interioare;

Aspectul exterior al clădirilor

- remedierea intervențiilor neautorizate asupra monumentelor istorice, asanarea curților de orice construcție sau parte de construcție construită ilegal;
- conservarea permanentă a monumentelor istorice și protejarea corectă a loturilor aferente
- orice intervenție asupra fațadelor existente, ca și modul de realizare al fațadelor unor completări sau extinderi, necesită un studiu de specialitate avizat, conform legii;
- orice intervenție asupra monumentelor de arhitectură declarate, se va putea realiza numai în condițiile legii; pentru restul clădirilor și pentru noile clădiri propuse se va ține seama de caracterul zonei și de prevederile legale în legătură cu autorizarea construcțiilor în zona de protecția a fiecărui monument conform planșei “MONUMENTE ISTORICE”

- balcoanele deschise sau închise, realizate din fier forjat, zidărie, piatră sau beton armat vor putea depăși aliniamentul cu maxim 2,00 metri și vor avea parte inferioara a consolelor la o distanță de minim 3,00 metri peste cota trotuarului.
- firmele și reclamele vor face obiectul unei avizări speciale privind localizarea, dimensiunile și forma acestora;
- se interzice orice dispunere a firmelor care înglobează parapetul etajului superior și alterează astfel arhitectura clădirii; se admit firme dispuse perpendicular pe planul fațadelor numai în cazul străzilor înguste de 4,00 – 6,00 metri;
- acoperișurile vor fi realizate din materiale specifice zonei și cadrului arhitectural existent;
- se interzic imitații stilistice după arhitecturi străine zonei, *pastișe*, imitații de materiale sau utilizarea improprie a materialelor, utilizarea culorilor stridente sau strălucitoare;
- se interzice realizarea calcanelor vizibile din circulațiile publice sau de pe înălțimile înconjurătoare;
- în vederea autorizării pot fi cerute studii suplimentare de inserție pentru noile clădiri și justificări grafice, fotomontaje sau machetă pentru intervenții asupra clădirilor existente;
- arhitectura clădirilor izolate va ține seama de caracterul general al zonei și de aspectul vecinătăților imediate;
- orice intervenție asupra fațadelor existente precum și noile inserții necesită un studiu de specialitate, avizat conform legii;
- intervențiile asupra fațadelor vor ține seama de regulile de construire pentru unitatea de referință în care se încadrează aceste inserții;

După avizarea Studiului Istoric General și aprobarea Planului Urbanistic General se vor respecta întocmai prevederile legislației în vigoare care reglementează eliberarea autorizațiilor de construire în cazul intervențiilor asupra monumentelor istorice și în zonele de protecție ale acestora, obținerea avizului Ministerului Culturii fiind obligatoriu în aceste cazuri;

În vederea păstrării acestor valori ale patrimoniului construit a fost definită o Zonă de Protecție, aceasta fiind delimitată pe limitele de parcele;

intervențiile asupra monumentele istorice din zona de protecție sunt reglementate prin prevederile art. 23 din Legea nr. 422/2001, republicată, privind protejarea monumentelor istorice. În zona de protecție a monumentelor istorice pentru autorizarea construcțiilor noi sau a intervențiilor la construcțiile existente se va solicita avizul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, respectiv al Direcției Județene pentru Cultură și Patrimoniu Național Gorj;

În cazul în care vor apărea situații neprevăzute care să conducă la fenomene de instabilitate ale terenului în zona de siguranță a obiectivelor cu caracter de monumente istorice, pe baza unor studii de specialitate se vor lua măsuri speciale, astfel încât să nu fie pusă în pericol zona de protecție a monumentelor, în conformitate cu Legea nr. 422/20052, art.8, titlul II, cap. I. În situații extreme se poate recurge la strămutarea monumentelor istorice, pe baza unor documentații întocmite special în acest scop, cu respectarea tuturor prevederilor legale privind acest gen de lucrări.

Monumentele istorice aflate pe teritoriul comunei Arcani au un statut reprezentativ cu valoare culturală semnificativă, ca reper obligatoriu de integrare în zonă, atât în elaborarea documentațiilor, cât și la acordarea avizelor și aprobărilor pentru intervențiile de construire și amenajare din perimetrul zonei de protecție identificat.

Întocmit,
Arh.urb. Angela Busca

Verificat,
Arhitect **Severică Mitrache**
Specialist Nr. 318 S